

ГС “КАТОЛИЦЬКА ОСВІТА”

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

для шкільних капеланів та
вчителів загальноосвітніх навчальних закладів

Я І СВІТ НАВКОЛО МЕНЕ

1-4 КЛАСИ

ЛЬВІВ - 2023

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

“Я і світ навколо мене” є фундаментальною темою для опрацювання з учнями молодшої школи, адже учні цього віку, перебуваючи в школі, спілкуючись з однолітками, старшими учнями та вчителями, пізнають різноманітність світу людей навколо них. Саме тому доцільно пропрацьовувати з ними проблеми сприймання інших, ставити перед ними питання про значення їхньої поведінки в колективі. Крім цього, вже на цьому етапі важливо говорити з дітьми про їхні індивідуальні особливості, про їхню цінність і цілісність як людини.

Метою курсу “Я і світ навколо мене” є формування в учнів молодшої школи розуміння значення “бути відповідальним” за себе, свою сім’ю і друзів, своїх ближніх, свою країну та планету в цілому.

У процесі досягнення мети передбачається реалізація таких **завдань**:

- ознайомлення з поняттями “громадянство”, “патріотизм”, “цінності”, “толерантність”, “емпатія”, “відповідальність”, “культура”;
- формування в учня свідомого ставлення до себе та світу навколо через конкретні вчинки/дії, за які вони можуть брати на себе відповідальність;
- залучення творчого потенціалу учнів, шляхом створення різноманітних матеріалів, що унаочнюватимуть вивчене під час уроків.

В основі курсу є покликання на Святе Письмо та інші джерела (художні та публіцистичні тексти, відео- та аудіоматеріали).

Програма курсу “Я і світ навколо мене” розрахована на 20 уроків і має такий змістовно-тематичний поділ:

Розділ 1. Мій дім - моя планета. Я - громадянин України.

Розділ 2. Значення сім’ї в моєму житті.

Розділ 3. Я і люди навколо мене.

Розділ 4. Мої таланти і їх розвиток.

Розділ 5. Мої друзі - моя спільнота.

Розділ 6. Учитель - мій друг.

Розділ 7. Моя поведінка - моя відповідальність.

Розділ 8. Моє тіло - храм моєї душі.

Розділ 9. Я - частина української культури.

Методологічною основою процесу навчання є система наукових підходів, зокрема:

- **аксіологічний підхід**, що передбачає звернення до текстів Святого Письма як до основного джерела. Людина за цим підходом є найвищим Божим творінням, якому притаманні такі цінності як: любов, радість, мир, довготерпіння, доброта, милосердя, лагідність, стриманість, гідність, обов'язок, совість, честь;
- **особистісний підхід** передбачає сприйняття учня як індивідуума, унікальну особистість зі своїми цінностями, талантами, мріями та покликанням;
- **соціокультурний підхід**, що має на меті готувати учнів до життя в спільноті, спонукати їх шукати для себе оточення, що їх розвиватиме та заохочуватиме ставати кращими;
- **діяльнісний підхід**, за яким навчальний процес спрямований на конкретні вимірювані результати, що досягаються завдяки практикоорієнтованому викладанню;
- **комунікативний підхід**, що передбачає залучення учнів до навчання за допомогою використання таких форматів як бесіда, дискусія, розвивальний зворотний зв'язок;
- **системний підхід**, що проявляється в побудові програми навколо теми-ядра "Я і світ навколо мене", виявленні зв'язків між навчанням та позашкільним життям учнів.
- **компетентнісний підхід** передбачає результати, за якими учні набувають не лише конкретні знання, навички та вміння, але й досвід емоційно-ціннісного ставлення до себе та тих, хто їх оточує, з погляду Святого Письма;

- **синергетичний підхід**, що проявляється в синергії божественного і людського погляду на покликання та місію людини.

Під час навчальної діяльності передбачаються **фронтальна, індивідуальна та групова** форми роботи. Вчитель працює з групами як **фасилітатор**, використовуючи як основний інструмент **розвивальний зворотний зв'язок**.

Навчальний матеріал подаватиметься учням із застосуванням методів **візуалізації та гейміфікації** із опорою на **метод емпіричного навчання Колба**.

Місяць	Тема	Год.	Цільові знання, результати
Вересень	Мій дім - моя планета. Я - громадянин України. - ставлення до природи, тварин - патріотизм, цінності громадянина	3	ЦЗ: учні розуміють, що вони є частиною планети загалом та своєї країни зокрема, а тому мають брати на себе відповідальність за їхній стан та розвиток. Р: учні створюють практичні сценарії їхніх дій відносно планети та своєї країни.
Жовтень	Значення сім'ї в моєму житті. - сімейні цінності - взаємодопомога, підтримка - Бог як батько	2	ЦЗ: учні розуміють важливість сім'ї (близьких людей) у їхньому житті, знають, яку роль вони можуть відігравати у своїй сім'ї, чим можуть послужити. Знають, що Бог є прикладом безкорисливої любові. Р: учні складають розклад їхньої сім'ї на тиждень і знають, коли і як саме вони можуть робити щось для членів сім'ї.
Листопад	Я і люди навколо мене. - різниця між людиною і твариною - значення спілкування та взаємодії з іншими людьми	2	ЦЗ: учні знають, що їхня поведінка, вчинки, реакції мають контролюватися ними, розуміють, що у своїх діях вони можуть опиратися на Божі заповіді, на людські цінності. Р: учні вміють комунікувати з однолітками та старшими в різних ситуаціях, що найчастіше можуть виникати.
Грудень	Мої таланти і їх розвиток.	2	ЦЗ: учні знають, що кожна людина має

	- що мені вдається найкраще? - чим я можу послужити іншим?		талант, розуміють, що своїми талантами можна послужити людям навколо них.. Р: учні вміють визначати таланти, якими вони володіють, здійснюють вчинки служіння.
Січень	Мої друзі - моя спільнота. - дружба в моєму житті - хто такий ближній?	2	ЦЗ: учні знають, що таке дружба, хто є справжнім другом, хто є їхнім ближнім. Р: учні вчаться дружити з різними дітьми (не лише з тими, хто популярний, найкраще вчиться чи має найдорожчий смартфон).
Лютий	Учитель - мій друг. - навіщо навчатися? - духовні провідники народу	2	ЦЗ: учні розуміють значення навчання в їхньому житті, знають духовних провідників українського народу. Р: учні ставлять перед собою навчальні цілі на березень-травень, планують, чого хотіли б навчитися влітку.
Березень	Моя поведінка - моя відповідальність. - якою є достойна поведінка? - що таке відповідальність? - яка людина є відповідальною?	2	ЦЗ: учні розуміють, що означає брати на себе відповідальність та бути відповідальним за когось і за щось. Р: учні складають список речей (справ), за які вони можуть брати на себе відповідальність.
Квітень	Моє тіло - храм моєї душі. - дбайливе ставлення до себе та інших - емпатія, толерантність	2	ЦЗ: учні знають, що потрібно дбати про свій фізичний розвиток, своє тіло та здоров'я, свій зовнішній вигляд. Розуміють, що варто приймати всіх людей такими, якими вони є, особливо тих, у кого є певні особливості, бути толерантними та емпатичними. Р: учні укладають "путівник толерантності".
Травень	Я - частина української культури. - свята в Україні - українські традиції в моєму житті	3	ЦЗ: учні знають традиції, притаманні українському народові, розуміють значення свят. Р: учні заповнюють скриньку традицій українців.